حقوق حیوانات

مخاطرات و مشکلات حیوانات خلیج فارس

سپهر سلیمی

● روز ملی خلیج فارس را در شرایطی گذراندیم که با وجود آنکه ایرانیان تعصب ویژه‌ای روی نام این دریا دارند؛ اما به شرایط محیط زیستی این دریای استراتژیک توجه نمی‌کنند، آن‌قدرکه روی نام آن حساسیت وجود دارد، به وضعیت اکولوژیک آن اهمیتی داده نمی‌شود. در این یادداشت به بخش‌هایی از مشکلات و گرفتاری‌های گونه‌های جانوری زیستمند این دریا اشاره می‌شود.

مرجان‌ها یکی از اجزای بسیار مهم تنوع زیستی هستند. گرمایش جهانی یکی از مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده مرجان‌هاست. ماهیگیری بیش از حد ازآنجاکه بر چرخه زیستی اثر می‌گذارد، می‌تواند سبب مرگ مرجان‌ها شود. لنگر کشتی‌های ماهیگیری نیز از جمله موارد آسیب‌رسان است. خلیج فارس یکی از زیستگاه‌های منحصربه‌فرد مرجان‌ها در دنیاست و هشت درصد صخره‌های مرجانی جهان در این منطقه وجود دارد. متأسفانه مرجان‌های خلیج فارس در شرایط بسیار بدی هستند، به‌طوری‌که طبق اعلام مدیر کل دفتر زیست‌بوم‌های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست، ۹۰ درصد از مرجان‌های خلیج فارس سفید شده‌اند.

آلودگی نفتی در نفت‌خیزترین دریای جهان طیف وسیعی از موجودات زنده از نهنگ و دلفین، ماهی‌ها تا خرچنگ‌ها، میگوها، لاک‌پشت‌ها، پرندگان، صخره‌های مرجانی و گیاهان دریایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بلع مواد نفتی و آغشته‌شدن بدن حیوانات می‌تواند به اشکال مختلف به آنها آسیب برساند. براساس اطلاعات اداره ملی اقیانوسی و جوی آمریکا، برآورد تعداد حیوانات کشته‌شده در اثر آلودگی نفتی در دریا بسیار مشکل است.

صید بی‌رویه ماهی‌ها و به‌ویژه صید ترال که در سال‌های اخیر نیز جنجالی شده، از جمله دیگر عواملی است که حیات جانوران در خلیج فارس را به‌صورت جدی تهدید می‌کند. یادمان باشد براساس ادامه روند فعلی و طبق پیش‌بینی دانشمندان، تا سال ۲۰۴۸ تمام ماهیان بزرگی که از گوشت آنها در صنایع غذایی استفاده می‌شود، منقرض خواهند شد. صید کوسه‌ها با توجه به جایگاه ارزشمند زیستی آنها از دیگر تخلفاتی است که بارها در خلیج فارس شاهد آن هستیم. همچنین صید و قاچاق ماهی‌های آب شور و آکواریومی همچنان در این دریا ادامه دارد.

دلفین‌های باهوش از دیگر قربانیان آلودگی‌های محیط زیستی خلیج فارس هستند. گردشگری غیرمسئولانه و برخورد با پره‌های قایق‌های موتوری از دیگر عوامل آسیب‌زننده به این حیوانات است. همچنین صحبت‌های تأییدنشده‌ای از کشتن دلفین‌ها توسط ماهیگیران، به‌دلیل خوردن ماهی‌های اسیرشده در تور و همچنین صید دلفین‌ها برای مقاصد نمایشی و حضور در دلفیناریوم‌ها شنیده می‌شود.

هجوم تورهای گردشگری به جزیره‌های بی‌سرنشین که قرن‌ها زیستگاه پرندگان بوده‌اند، از دیگر بلاهای جدیدی است که خلیج فارس به آن مبتلاست. حوضچه‌های پرورش میگو، تخریب ساحل و زیستگاه لاک‌پشت پوزه‌عقابی از دیگر مخاطرات پیش‌روی حیوانات زیستمند خلیج فارس است. همچنین شرایط ژئوپلیتیک این دریا به‌گونه‌ای است که همواره سایه جنگ بر سر این شاخاب سایه افکنده، جنگی که می‌تواند آسیب جدی برای زیست‌بوم این دریا باشد.

داروخانه‌ها و ترکش‌های کرونایی

شرق: در روزهای کرونازده، هرکدام از بخش‌های سلامت کشور به‌گونه‌ای با کرونا درگیر بوده‌اند و طبیعتا داروخانه‌ها هم از این قاعده مستثنا نیستند.

با توجه به اینکه مرکز توزیع اقلام دارویی داروخانه‌ها هستند، داروسازان جزء اقشاری بودند که با مراجعه‌کنندگانی که خانواده آنها درگیر کرونا بودند، ارتباط داشتند و در روزهای نخست شیوع کرونا در کشور تمام تجهیزاتی که برای پیشگیری و مقابله با این ویروس عنوان شده بود، از سوی مردم از داروخانه‌ها خریداری شد. در روزهای ابتدایی با هجوم مردم برای تهیه اقلام بهداشتی، ماسک، دستکش و مواد ضدعفونی‌کننده به‌سرعت و در سه روز در داروخانه‌ها به انبار خانه‌ها رفت و کمیاب شد و تقریبا روی شیشه تمام داروخانه‌ها می‌شد یک جمله ثابت را دید؛ «ماسک و دستکش و مواد ضدعفونی‌کننده نداریم». همین ماجرا باعث درگیری میان مردم و کارکنان مراکز دارویی شد؛ آنها باورشان نمی‌شد کسانی که با ماسک و دستکش پشت پیشخوان داروخانه هستند، برای توزیع چیزی در بساط نداشته باشند.

محمدباقر ضیا، رئیس انجمن داروسازان ایران، در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه «شرق»، با اشاره به نقش داروسازان در حمایت از مردم و بیماران در زمان رویارویی با کرونا اظهار کرد: داروسازان، به‌صورت روزانه و در سراسر کشور، مرتب و مستمر پاسخ‌گوی مراجعات مردمی بودند، آن‌هم در شرایطی که خودشان از اسباب مراقبت شخصی، بی‌بهره بودند.

وی افزود: ۱۳ هزار داروخانه در سراسر کشور به‌عنوان پایگاه‌های قابل اعتماد نظام سلامت، هرگز ارائه خدمات خود را به مردم متوقف نکردند، این در حالی بود که بسیاری از حوزه‌های درمانی، تعطیل بودند. در این مدت، علاوه بر نگرانی بابت سلامت پرسنل شاغل در داروخانه‌ها، فشار اقتصادی بر بدنه داروخانه از ابعاد مختلف نیز افزایش پیدا کرد، اما متأسفانه نظام بانکی و نظام دارویی کشور تاکنون همراهی مناسبی با داروخانه‌ها نداشته‌اند.

ضیا در ادامه تصریح کرد: اکنون که وضعیت تولید ماسک و اقلام شوینده بهتر از روزهای آغازین شیوع کروناست، فرصت مناسبی است که با آسیب‌شناسی فرایند توزیع این اقلام در دو ماه گذشته، درباره ضرورت بهینه‌سازی شبکه توزیع، بررسی بیشتری انجام شود. هرچند کشور در حوزه دارو، دارای شبکه توزیع نظام‌مند و قابل رصد است، اما متأسفانه عدم تمرکز

مدیریتی در زنجیره تأمین و توزیع سایر کالاهای پزشکی، ماسک، شوینده‌ها، الکل و... در ماه‌های آغازین شیوع کرونا، سبب شد اختلالاتی در نظام توزیع ایجاد شود و متأسفانه ناکارآمدی شبکه توزیع، به نام داروخانه‌ها ثبت شد.

او با تأکید بر ضرورت شفاف‌سازی شبکه توزیع اقلام مورد نیاز مردم، ادامه داد: باید زنجیره توزیع، کاملا شفاف و قابل رصد شود. کشور به شبکه توزیع نظام‌مند و ساختاریافته نیاز دارد و این واقعیتی است که باید در فرصت‌های پیشین به آن توجه می‌شد و به‌عنوان یک زیرساخت اصلی برای آن سرمایه‌گذاری می‌کردند. وی ادامه داد: کشور باید به سمت بهره‌برداری از مدل‌های مدرن توزیع گام بردارد و زنجیره پخش تجهیزات پزشکی و آزمایشگاهی باید ساختارمند شوند و امیدواریم بعد از غلبه بر کرونا، مسئولان فراموش نکنند و راه‌اندازی شرکت‌های بزرگ و رسمی پخش تجهیزات پزشکی را تسریع کنند. او با اشاره به ضرورت تدبیر درباره شبکه توزیع تأکید کرد: آنچه ضرورت دارد آن است که همه حلقه‌های زنجیره تأمین کالاهای پزشکی، فراورده‌های ضدعفونی، از کارخانه تا داروخانه، نظام‌مند و قابل رصد باشند. باید کاری کرد که ورودی‌ها و خروجی‌های سیستم شفاف و مشخص باشد و در این خصوص از شرکت‌های توزیع که زیرساخت مناسب دارند، بهره‌برداری شود تا جلوی مغایرت‌ها گرفته شود. در عصر اینترنت و الکترونیکی‌شدن امور، شرم‌آور است که نتوانیم این زنجیره را ساماندهی کنیم. به گفته ضیا قطعا اگر چنین شبکه رسمی و قابل نظارتی در حوزه اقلام پزشکی و دندان‌پزشکی شکل بگیرد، بسیاری از دغدغه‌ها از قبیل قاچاق معکوس تجهیزات پزشکی که ارز دولتی دریافت می‌کنند، توزیع اقلام فاقد اصالت و... به میزان قابل توجهی کاهش پیدا می‌کرد. او با تأکید بر اینکه شبکه توزیع ناکارآمد است، افزود: کشور مانند حوزه دارو به یک شبکه توزیع نیاز دارد که به‌صورت نظام‌مند و قابل رصد، اقلام پزشکی، ماسک‌ها، الکل و اقلام آزمایشگاهی را در سراسر کشور پخش کند. او در پایان خاطرنشان کرد: متأسفانه درحال‌حاضر بار همه کاستی‌ها و سوءعملکردها را همکاران ما در داروخانه‌ها به دوش می‌کشند که در جایگاه پاسخ‌گویی مستقیم به بیماران و مراجعه‌کنندگان هستند، این در حالی است که داروسازان با تمام وجود، تمام توانمندی‌های خود را به کار گرفته‌اند و در خدمت به مردم، از هیچ کمکی مضایقه نکرده‌اند. کرونا باعث شد داروخانه‌ها بیش از پیش با تنگنای مالی مواجه شوند، پیش‌تر دکتر فاطمی، نایب‌رئیس انجمن داروسازان، عنوان کرده بود: در دوران قرنطینه مطب‌ها بسته بودند و بر همین اساس دارویی تجویز نمی‌شد که قرار باشد نسخه‌ای پیچیده شود و داروخانه گردش مالی داشته باشد. درعین‌حال در هفته‌های ابتدایی شیوع کرونا که در نیمه اول و دوم اسفندماه بود، الکل و مواد ضدعفونی‌کننده هم در دسترس نبود و داروخانه‌ها از فروش این مواد و فروش ماسک و دستکش هم منع شدند. این موضوع باعث شد داروخانه فقط برای فروش داروهای معمولی و داروهای اورژانسی مردم باز بمانند و نسخه‌ای برای پیچیدن نبود و درعین‌حال کالاهای حفاظتی در برابر کرونا را هم برای عرضه در اختیار نداشتند؛ بنابراین عملا داروخانه‌ها مجبور بودند نزدیک دو ماه را بدون اینکه درآمدی داشته باشند، باز باشند تا مردم سرگردان نشوند و بتوانند داروهای اورژانسی مورد نیازشان را تأمین کنند. تصور می‌شود که داروخانه‌ها از دوران قرنطینه آسیب ندیده‌اند، درحالی‌که آسیب داروخانه‌ها بیش از مشاغلی بوده که در دوران قرنطینه تعطیل بوده‌اند. بر همین اساس بسیاری از داروخانه‌ها تعداد چک‌های برگشتی‌شان افزایش یافته است. شرکت‌های پخش آماری را از داروخانه‌هایی که چک برگشتی دارند، ارائه می‌دهند؛ می‌بینیم که چک‌های برگشتی داروخانه‌ها رو به صعود است و در ماه‌های اسفند و فروردین رکوردی را در این زمینه داشته‌ایم.

خوب، بد، زشت

داوود آتشبیک: آلبر کامو در یکی از بخش‌های رمان طاعون می‌نویسد: «اگر بیش از اندازه برای اعمال پسندیده اهمیت قائل شویم، در نهایت ستایشی غیرمستقیم و مؤثر نثار شرارت کرده‌ایم، زیرا به این تصور دامن می‌زنیم که گویی کردارهای پسندیده از این جهت چنین ارزنده قلمداد می‌شوند که نادرند.... [حال آنکه] انسان‌ها بیشتر به نیکی گرایش دارند تا به بدی....» با این مقدمه می‌خواهم به وضعیت داروخانه‌های کشور در بحران اخیر یعنی شیوع ویروس کرونا یا کووید ۱۹ بپردازم؛ با این توضیح که اگر کار خیر و مثبتی انجام شده، قرار نیست در این یادداشت بیش از حد مهم تلقی شود و صرفا بابت رفع برخی سوءتفاهم‌ها و تکذیب برداشت‌های رایج اقدام به بازگوکردن آنها کرده‌ام.

در همان ابتدای شیوع ویروس کرونا بزرگ‌ترین ضربه را صداوسیما به پیکره داروخانه‌ها وارد کرد. به عمد یا ناآگاهانه با تهیه گزارش‌هایی از احتکار ماسک در یک یا دو داروخانه در شهرهای بزرگ این ابهام را ایجاد کرد که داروسازان در یک اقدام ملی و هماهنگ ماسک‌ها را به مردم نمی‌فروشند تا بعدا بتوانند گران‌تر بفروشند. گزارش‌هایی که در شبکه‌های مختلف پخش شدند و گاه در بوق و کرنا کردند، از دو، سه کارتن ماسکی که از انبار برخی داروخانه‌ها کشف شده بودند و یکی، دو داروخانه که متأسفانه گران‌فروشی می‌کردند. مخاطب این گزارش‌ها ممکن بود خیلی عجولانه تحت تأثیر قرار بگیرد و باور کند و تعمیم بدهد و از خودش نپرسد چرا حتی یک داروخانه هم نیست که منصف باشد و ماسک داشته باشد؟ چطور توانسته‌اند همه با هم در اقدامی هماهنگ ماسک‌ها را پنهان کنند؟ و خب کم نبودند مردم ناراضی و عصبی که به‌دنبال پخش این گزارش‌ها به کارمندان و پزشکان شاغل در داروخانه به‌دلیل سودجویی‌شان در احتکار ماسک و الکل هجوم بیاورند، فحش بدهند، توهین کنند و شیشه‌ها را پایین بیاورند. هنوز هم البته می‌کنند،چراکه متأسفانه به‌دلیل همین گزارش‌ها از همان ابتدا این تصور ایجاد شد که اگر کمبودی هست، ربطی به امکانات ندارد و مشکل از داروخانه‌هاست که با وجود داشتن موجودی، عرضه نمی‌کنند. بااین‌حال بعد از آنکه ویروس با سرعتی چشمگیر در سایر کشورهای دنیا هم شیوع پیدا کرد و باقی ملت‌ها هم با مشکل کمبود تجهیزات پزشکی روبه‌رو شدند، به‌گونه‌ای که در ثروتمندترین کشورهای غربی هم ماسک و دستکش نایاب شده بود، تهیه و پخش این گزارش‌های ناعادلانه متوقف شد. حال دیگر مشخص شده بود که علت کمبود نمی‌تواند احتکار از سوی چند داروخانه باشد، چراکه اگر همه داروخانه‌های ایران هم توانسته باشند در اقدامی هماهنگ تمام تجهیزات پزشکی را پنهان کنند، این هماهنگی نمی‌توانست در سطح جهانی هم شکل بگیرد. پس حتما علل دیگری دارد و مؤلفه‌های دیگری در این زمینه دخیل است؛ برای مثال پایین‌تربودن میزان تولید از نیاز جامعه، بالارفتن یک‌باره مصرف محصولی که تا پیش از این به اندازه نیاز سابق تولید و عرضه می‌شده و حالا زمان می‌برد تا به اندازه نیاز فعلی تولید شود. بااین‌حال ضربه به اعتماد عمومی وارد شده بود و همچنان بخش قابل توجهی از مردم به خیال سابق به محض ورود به داروخانه فحش‌هایشان را آماده و ردیف می‌کردند و تهمت‌هایی را بابت نبودن ماسک و دستکش نثار همه. این فحش‌ها می‌توانست و می‌تواند با به‌هم‌ریختن اعصاب کارکنان داروخانه، سیستم ایمنی‌شان را تحت تأثیر قرار دهد و آنها را در برابر ویروس کرونا آسیب‌پذیرتر کند و این کمترین اتفاقی ست که متأسفانه دارد می‌افتد. چراکه همان گزارش‌ها هنوز در پس ذهن بسیاری از مردم باقی مانده؛ داروخانه‌ها که برای سود بیشتر حاضرند با جان مردم بازی کنند.

بااین‌حال لازم می‌دانم درباره نحوه عملکرد داروخانه‌ها در این ایام توضیحاتی را بدهم؛ داروساز در داروخانه بر حسب نیاز جامعه اقلامی را به شرکت‌های پخش سراسری سفارش می‌دهد که می‌تواند دارو، مکمل، تجهیزات مصرفی و پزشکی، بهداشتی و آرایشی باشد. شرکت‌های پخش این اقلام را اگر تولید داخلی باشند، از کارخانه‌ها و اگر وارداتی باشند از شرکت‌های واردکننده تهیه می‌کنند. کارخانه‌ها نیز مواد اولیه‌شان را از تأمین‌کننده‌ها تهیه می‌کنند. یک زنجیره که از تأمین‌کننده و واردکننده آغاز و به داروخانه ختم می‌شود. هنگامی که دارویی یا تجهیزاتی به‌طور هماهنگ در تمامی داروخانه‌ها کمیاب می‌شود، اختلالی در این زنجیره پدید آمده است که می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد. داروخانه‌ها از ابتدای شروع بحران، برای آنکه بتوانند بیشترین میزان خدمت‌رسانی را به مردم داشته باشند، مجبور به تزریق پول به صندوق‌هایشان شدند؛ چراکه شرکت‌های پخش تجهیزات مصرفی از قبیل الکل، ژل، ماسک و دستکش را صرفا به‌صورت نقدی در اختیار داروخانه‌ها می‌گذاشتند. سود این اقلام برای رفاه حال عموم مردم به‌شدت پایین نگاه داشته شده بود و عموما هشت و نهایتا ۱۵ درصد در نظر گرفته شده بود و ازآنجاکه خود داروخانه‌ها هم جزء مصرف‌کننده‌های این اقلام بودند، عملا ریالی که به صندوق‌هایشان تزریق می‌کردند بازگشتی نداشت، چراکه به‌صورت نقدی خریداری و با سود پایین در اختیار مردم قرار داده می‌شد و بخش مهمی از آن هم در خود داروخانه توسط کارکنان در حین کار مصرف می‌شد. بااین‌حال انجمن و سازمان نظام پزشکی بارها شفاهی و کتبی اعلام کردند که در این شرایط بحرانی نباید به فکر کسب سود باشیم و اتفاقا این توصیه با استقبال هم روبه‌رو شد و داروخانه‌ها همچنان به تزریق ریال به صندوق‌هایشان برای تهیه اقلام مصرفی ادامه می‌دادند. بی‌آنکه در پی سود باشند.

بااین‌حال، این وضعیت داروخانه‌ها را به جایی رساند که ذخایر مالی‌شان به انتهای خود رسید و حال دیگر برای تهیه دارو و البته چک‌هایی که از پیش برای این روزها صادر کرده‌اند، دچار مشکلات عدیده شده‌اند. پول‌ها و ذخایر خرج تهیه اقلامی شده بود که سودی برخلاف تصور عمومی برای داروخانه‌ها نداشت. پزشکانی که سن و سال بالایی داشتند یا رشته‌هایشان مربوط به زیبایی بود، عمدتا مطب‌هایشان را تعطیل کردند و مردم هم به‌جای تهیه کرم ضد چروک ترجیح می‌دادند اسپری الکل بخرند. همه اینها باعث شده داروخانه‌ها توان مالیشان به حداقل خود برسد و امروز دیگر نتوانند داروهای زیادی برای داروخانه تهیه کنند و موجودیشان روزبه‌روز کمتر شود.تمام اینها را نوشتم تا به اینجا برسم: داروخانه‌ها در این دوره با هجوم و توهین بخشی از مردم روبه‌رو شدند، گزارش‌هایی خلاف واقع علیه آنها پخش شد، نقدینگی‌شان صرف تهیه اقلامی شد که سود چندانی برخلاف تصور رایج برایشان نداشت و جیبشان برای تهیه داروهای جدید خالی شد. بااین‌حال لحظه‌ای در ادامه خدمت‌رسانی درنگ نکردند. هیچ داروخانه‌ای از تهیه اقلام و تجهیزات مصرفی مردم با وجود اینکه اطلاع داشت سودی برایش ندارد، سر باز نزد و اغلب داروسازان با ابتکاراتی مثل تهیه محلول‌های ضدعفونی مؤثر و علمی در داروخانه، تلاش کردند بخشی از نیازهای مردم را مرتفع کنند. بازگویی این اقدامات نیز صرفا به این دلیل است که بخشی از ابهامات برطرف شود، وگرنه همان‌طورکه کامو در رمان طاعون می‌گوید، نمی‌خواهیم این اقدامات را بیش از اندازه مهم و استثنائی جلوه دهیم. کاری است که شده و باید می‌شده؛ اما تهیه و انتشار گزارش‌های خلاف واقع و بازی با حیثیت یک صنف، تبعات جبران‌ناپذیری دارد و مشکلات روحی و مادی فراوانی برای کارمندان داروخانه‌ها می‌آفریند؛ اتفاقی که افتاده.

نگاه

افزایش ابتلا به کرونا در خوزستان

● **شرق:** معاون درمان وزارت بهداشت ضمن اشاره به سرانجام مطالعات انجام‌شده درباره پلاسمادرمانی بیماران کرونا، درعین‌حال درباره افزایش آمار مبتلایان به این بیماری در کشور طی چند روز اخیر، گفت: تاکنون در حوزه «درمان» روندی رو به افزایش را تنها در استان خوزستان شاهد بودیم که برای بررسی این موضوع دو تیم تحقیقاتی به این استان اعزام شده‌اند. دکتر قاسم جانبابایی در ارتباط ویدئوکنفرانسی با خبرنگاران، با اشاره به دستاوردهای کشور در مقابله با کرونا، گفت: با کمک سایر فناوری‌ها و رشته‌هایی که همراه علوم پزشکی شدند، امروز با افتخار در اوج دوره این بیماری تمام اقلام حفاظت و کمک‌تنفسی با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان تولید شده و حتی در مرحله صادرات آن قرار داریم. وی افزود: تاکنون ۹۰۰ دستگاه کمک‌تنفسی تهاجمی و غیرتهاجمی تهیه و توزیع کرده‌ایم که ۴۵۰ مورد آن ونتیلاتور بوده است. همچنین ۴۵۰ تخت ویژه در این مدت به ناوگان تخت‌های کشور اضافه شده است. وی در پاسخ به سؤالی درخصوص تغییر در علائم بالینی بیماری کرونا، افزود: علائمی که بیماری را با آن تشخیص می‌دهیم همان موارد روزهای ابتدایی است که به تعریف و تأیید سازمان جهانی بهداشت نیز رسیده است، اما برخی علائم هم به شکل همراه مانند خستگی، علائم گوارشی و... مشاهده می‌شود که جزء علائم تشخیصی نیست؛ البته برخی از مشکلات نیز ناشی از عوارض مصرف داروهای درمان کروناست. تمامی علائم بیماران در سامانه‌های وزارت بهداشت ثبت شده و هنگام بررسی‌های ما مورد توجه قرار خواهند گرفت. وی درخصوص تست‌های تشخیصی کرونا تأکید کرد: تست‌های تشخیصی توسط انستیتو پاستور و اداره کل آزمایشگاه وزارت بهداشت بررسی می‌شوند؛ تمامی کیت‌هایی که ایران تهیه کرده است تأیید شده و باید در نظر بگیرید تست‌های PCR چندان غلط ندارند. معاون درمان وزارت بهداشت در پاسخ به سؤال ایسنا درباره احتمال افزایش آمار مبتلایان به دنبال وقوع روند افزایشی بیماری در ۱۵ استان طی چند روز اخیر، تصریح کرد: آمار غربالگری در ۱۳۰ آزمایشگاه انجام می‌شود. تاکنون در حوزه درمان روندی رو به افزایش را تنها در استان خوزستان شاهد بودیم که برای بررسی این موضوع دو تیم تحقیقاتی به این استان رفته‌اند. قاطبه بیماران در شهرهای اهواز، دزفول و آبادان بیماران بدحالی نیستند؛ با وجود ۲۰ درصد افزایش موارد ابتلا در این استان در روزهای گذشته، اکنون به یک روند تقریبا ثابتی رسیده‌ایم. جانبابایی درخصوص زمان بازگشایی مدارس تأکید کرد: هنوز برای این موضوع تصمیم‌گیری نشده است و تمام تصمیمات در ستاد ملی مقابله با کرونا بررسی خواهد شد. اینکه قرار باشد دانش‌آموزان در روزهای خاصی به مدرسه بروند یا خیر، بنده اطلاع خاصی ندارم. وی در پاسخ به سؤالی درخصوص میزان مرگ پنهان ناشی از کرونا در ایران، بیان کرد: شاخص‌های بررسی این نوع مرگ آسایشگاه‌های سالمندان و زندان‌ها هستند. از سوی دیگر مقاومت ما در مقابل جمع‌آوری معتادان متجاهر و عقب‌انداختن این فرایند که می‌توانست سبب مرگ‌های پنهان در مراکز نقاهتگاهی شود، نیز مزید بر علت بود. وی در پاسخ به سؤالی درباره تعداد کودکان جان‌باخته بر اثر ابتلا به کرونا بیان کرد: تاکنون کمتر از ۱۰ کودک بر اثر کرونا فوت کرده‌اند که همه آنها نیز بیماری زمینه‌ای خونی، تنفسی و... داشتند؛ یعنی کودکان سالمی نبودند که متأسفانه به‌خاطر بیماری زمینه‌ای توان ایمنی پایینی داشتند و فوت کردند.

جدول ۳۶۵۷ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- کردار- کنایه از یاری‌کننده و مددکار است- گسترده‌ترین فلات جهان ۲- یک حرف و سه حرف- مردان خدا- ملول و دلتنگ ۳- نام قدیم قوچان- قومی از نژاد آریایی ۴- نور ضعیف- پایتخت غنا- آغشته به خون ۵- نویسنده آلمانی رمان سوار بر اسب سفید- بی‌بندوبار- زائوترسان ۶- زن جادوگر - چند مرتبه ۷- اسباب نواختن ویولون- خاتون- گوشه‌نشینی ۸-کمند- بازجویی از متهم- تربیت صحیح ۹- پایین دیوار- پارلمان- شیرینی تبریز ۱۰- راهنمایی‌کردن- سرشوی شیمیایی ۱۱- من و شما- غضروف مفصل زانو- نخستین رئیس‌جمهور روسیه پس از فروپاشی شوروی۱۲- احترام- جلاد استالین- ینگه‌دنیایی۱۳ - گیاه نافع برای آلزایمر- عمده‌فروش ۱۴- نوعی گچ‌بری در سقف- تراژدی یونان- امر به یافتن ۱۵- فرارکردن- فیلمی ساخته رخشان بنی‌اعتماد با بازی باران کوثری- شهری در آلمان.

عمودی:

۱- کجاست- بعد از روسیه پهناورترین کشور جهان است- دادگاه ۲- مریض- محرم اسرار- مرگ‌ومیر جمعی۳- موسیقی‌دان اتریشی قرن نوزدهم- از جهات اربعه- کارآزموده ۴- تحریک شیطانی- نوازنده چنگ در عهد ساسانی ۵- دهم ماه محرم- دست‌آموز- از خط‌های زیبای اسلامی ۶- باد بهاری- زندان- ساز ضربی ۷- نزدیک‌شدن- ضرباهنگ- درجه فرمانده گروهان ۸- حرف انتخاب- روزه کودکان که از صبح تا ظهر می‌گیرند- شبکه گسترده جهانی ۹- معشوق- زراندود- به هیچ وجه ۱۰- نویسنده- معروف- هم چنین ۱۱- کامل و تمام- زین و برگ اسب- دستگاهی برای تکثیر نوشته ۱۲- چانه- پیشوایان طریقت ۱۳- قطعه موسیقی برای سه نوازنده- لقب پادشاهان روسیه بود- صاحب کتاب سیرالعباد الی المعاد ۱۴- ناپسند- نیستی و عدم- اسب اصیل ۱۵- لااله الاالله گفتن- باردار‌بودن- آش.

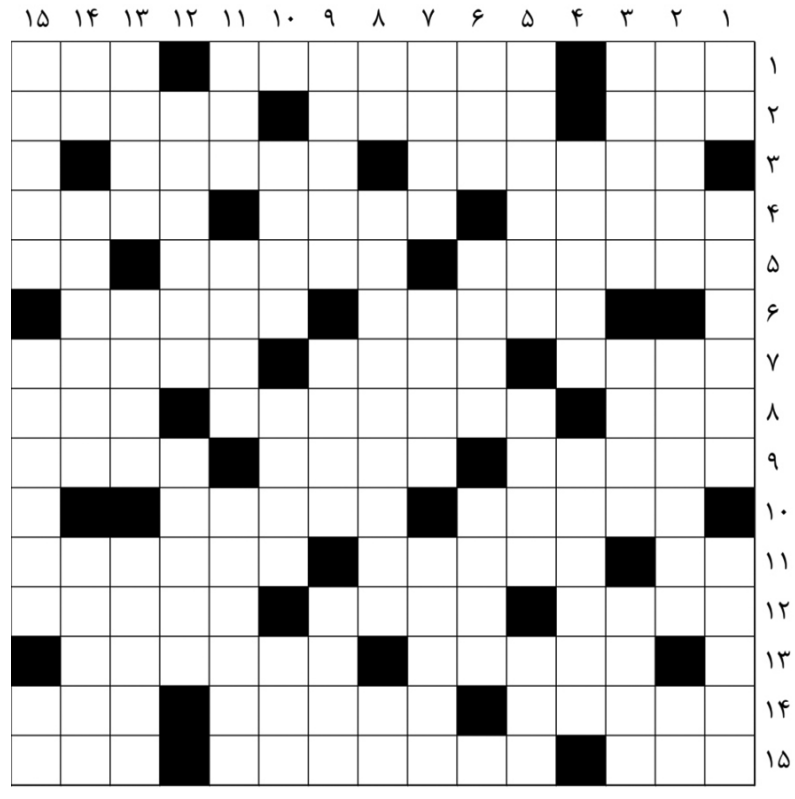

حل سودوکو سخت

۹	۶	۱	۳	۸	۵	۴	۷	۲
۲	۴	۳	۶	۷	۹	۱	۵	۸
۵	۸	۷	۱	۴	۲	۶	۹	۳
۷	۱	۴	۵	۹	۳	۲	۸	۶
۳	۲	۵	۸	۱	۶	۹	۴	۷
۶	۹	۸	۴	۲	۷	۳	۱	۵
۴	۳	۲	۷	۵	۱	۸	۶	۹
۱	۵	۹	۲	۶	۸	۷	۳	۴
۸	۷	۶	۹	۳	۴	۵	۲	۱

حل سودوکو ۲۶۵۲

۸	۶	۷	۲	۳	۹	۱	۴	۵
۳	۴	۲	۵	۶	۱	۸	۷	۹
۹	۵	۱	۷	۴	۸	۳	۶	۲
۲	۱	۴	۸	۷	۳	۹	۵	۶
۶	۷	۹	۱	۵	۲	۴	۳	۸
۵	۳	۸	۶	۹	۴	۷	۲	۱
۱	۸	۵	۴	۲	۷	۶	۹	۳
۴	۲	۳	۹	۸	۶	۵	۱	۷
۷	۹	۶	۳	۱	۵	۲	۸	۴

جدول ۳۶۵۶

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ب	د	■	ی	ب	ا	ت	ه	م	■	ه	ر	ا	ص	غ
ز	ا	ب	ر	د	ی	■	ب	س	ا	ن	ت	■	و	ش
ه	ن	ا	ه	د	■	ش	و	ح	و	■	ا	ن	ف	■
ک	ش	ز	■	ا	ه	ا	ط	■	ن	ی	ت	و	ی	گ
ا	■	ن	ا	ر	ف	غ	■	ه	د	ا	ی	ز	■	س
ر	ث	د	م	■	ت	ل	م	ا	■	ز	و	ا	ج	ت
■	ل	ه	ا	س	ت	■	ا	پ	م	ه	■	د	ر	ا
ک	ا	■	ر	ل	ی	م	ر	و	ت	ر	ا	■	ی	خ
ا	ث	ر	■	و	ر	ا	و	■	ق	ا	ر	غ	ا	■
ن	ی	ا	ب	ا	ک	■	ه	ن	ت	ا	■	د	ا	ن
و	■	ا	ن	و	ر	ک	■	ه	ب	ز	و	ر	■	ز
ن	ش	ی	ت	س	ا	■	ا	م	ل	ا	■	ت	ش	ت
■	م	ش	ف	■	ق	ر	و	ت	■	ی	س	ک	ر	ن
ب	ی	■	ا	ی	م	ی	ک	■	د	ی	ا	ر	ا	ف
ه	ز	ج	ع	م	■	ه	ی	ز	ی	ه	ج	■	ب	س

سودوکو سخت ۲۶۵۳

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۷	۲					۵
						۸		
۵	۶	۴	۹	۱		۳		
			۳				۲	
۲		۳				۷		۱
	۴				۷			
		۲		۷	۶	۵	۳	۸
		۵						
۸					۲	۹		

سودوکو ساده ۲۶۵۳

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

				۳				
		۶	۴	۲		۷		۹
			۵	۶	۱		۲	
۲			۸			۱		
۸	۵			۷			۹	۲
		۷			۲			۵
	۸		۹	۱	۵			
۶		۱		۸	۳	۴		
				۴				